Published and distributed under permit (No. 751), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXX. | Число 177. | Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 2. серпня, 1922. | VOL. XXX. | No. 177. | Jersey City, N. J., Wednesday, August 2, 1922. | THREE CENTS

ПРЕДЛОЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА ГАРДИНГА ДЛЯ ПОЛАДОДИ СТРАЙКУ ЗЕЛІЗНИЧИХ РОБІТНИКІВ

СИНСИННЕТІ, Огайо, 31. липня. — Один з провідників юнії шапменів заявив нині, що президент Гардинг предложив зелізничим робітникам і компаніям плян полагоди теперішнього зелізничого страйку.

Сей плян мають розглядати управи зелізниць на нараді в Ню Йорку й управа юнії шапменів на нараді в Шикаго.

Сей плян обіймає отсих 5 точок:

1. — Що на будуче зелізничі робітники будуть повинуватись постановам Зелізничої Робітничої Ради Злучених Держав.

2. — Страйкарі вернуться до праці зі своїми правами щодо літ служби, але щодо сього ті, що остались при праці, матимуть першенство.

3. — Страйкарі тепер приймуть зменьшення платень, яке означила Зелізнича Робітнича Рада, з тим що Рада у сій справі має ще відбути дальші переслухання.

5. — Обі сторони мають теж обговорити справу визначування платень на будуче.

Робітники є за тим, щоби була одна загальна рада на цілі Злучені Держави, яка визначувала би платні зелізничих робітників, а зелізничі компанії хотіли би, щоби були окружні ради для сеї справи.

ГУВЕР В НЮ ЙОРКУ НА КОНФЕРЕНЦІЇ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ЗЕЛІЗНИЧИХ КОМПАНІЙ

ВАШИНГТОН, Д. К., 31. липня. — Міністер торговлі Герберт С. Гувер, виїхав сьогодня вночі до Ню Йорку на нараду з представниками зелізничих компаній у справі полагоди страйку шапменів.

Метою Гувера є предложити й оборонювати плян президента Гардинга, котрому передівсім ходить о те, щоб обі сторони признали зверхність Зелізничої Робітничої Ради у всіх спірних справах між зелізничими робітниками і компаніями.

Міністер Гувер буде на конференції 148 зелізничих компаній. Він має їх остерегти перед наслідками, які спричинила би відмова компаній приняти услівя угоди, які предложив президент Гардинг.

Кажуть, що президент Гардинг вірить, що переговори із зелізничими юніями і компаніями ще сього тижня увінчаються успіхом.

НАРАДА ПРОВІДНИКІВ ЮНІЇ ШАПМЕНІВ В ШИКАГО У СПРАВІ ПОКІНЧЕННЯ ЗЕЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ

ШИКАГО, Ілл., 31. липня. — Завтрішня нарада провідників юнії зелізничих робітників (шапменів), яка тут відбудеться, вирішить, чи страйк скінчиться ще сього тижня, чи ні.

Провідники юнії кажуть, що ся справа так легко не піде і юнія не уступить, коли не осягне успіху, хотяйби се мало статись аж по довгій боротьбі.

Всетаки є надія, що переговори між обома сторонами за почином правительства доведуть до остаточно і то скоро до успіху і до мира.

Нарада відбудеться під проводом голови юнії шапменів Б. М. Кжуеала.

СПРАВА РОЗДІЛУ ЗАСОБІВ УГЛЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

ВАШИНГТОН, Д. К., 31. липня. — Державний адміністратор угля Генрі Б. Спенсер зачав нині приготовання для розділу засобів угля в Злучених Державах для промислу і домашнього вжитку в поодиноких околицях краю.

При розділі Спенсер буде вважати на се, аби розділ був справедливий і рівномірний, та щоби цін не підвисшено ізза недостачі вугля.

ЗАПОВІДАЮТЬ, ЩО В СЕРПНІ ПРИБУДЕ ДО АМЕРИКИ 1 МІЛІОН ТОН АНГЛІЙСЬКОГО УГЛЯ

ВАШИНГТОН, Д. К., 31. липня. — Углеві торговці замовили богато угля з Англії. Вони заповідають, що протягом серпня спровадять з Англії до Америки 1,000,000 тон угля.

СТРАЙК 6,000 ТРАМВАЄВИХ РОБІТНИКІВ В ШИКАГО

ШИКАГО, Ілл., 31. липня. — На нинішньому масовому вічу трамваєвих робітників постановлено зачати у второк, 1-го серпня с. р., страйк на всіх стріткарах в Шикаго.

У второк рано 6,000 робітників зачне страйк.

ЮНІЯ ІЛЛИНОЙСЬКИХ МАЙНЕРІВ БУДЕ БОРОНИТИ ОБЖАЛУВАНИХ ЗА УЧАСТЬ В РІЗНІ В ГЕРРИН

ШИКАГО, Ілл., 31. липня. — Провідники юнії майнерів стейту Іллиной заявляють, що юнія буде боронити своїх членів, яких обжаловано би за участь в різні в Геррин, Ілл., де, як звісно, убито кількадесять страйколомів.

Вони кажуть, що не гадають обороняти безправства, але ходить їм о засаду, що кождий чоловік є невинний поки йому не докажуть, що він винуватий і сю засаду передівсім будуть обороняти.

ВИБУХ ГАЗОВОЇ ЗБІРНІ В ШИКАГО

ШИКАГО, Ілл., 31. липня. — Тут був вибух газової збірні розміру 4,000,000 кубічних стіп.

Наслідком вибуху згинуло богато осіб або потерпіло тяжкі поранення.

ВЕЛИКА ПОВІНЬ В НЕБРАСЦІ

ОМАГА, Небраска, 30. липня. — Великий хмаролом над долиною Норт Форк спричинив страшну повінь, котра залляла десять міст та величезні простори справлені землі в північно-східній части стейту.

Град, що падав підчас хмаролому, наробив в полях шкоди на яких міліон долярів.

РОСІЙСЬКИЙ КНЯЗЬ АРЕШТОВАНИЙ.

Нюйорська поліція доставила до поліційного суду одного Луиса Генрі де Шаторус Десінг де Бурбон і т. д. та обжалувала його за невідповідне поведення. Як кажуть поліцейські детективи, поліція довідалася, що в ріжних домах ріки Гудсона в Ню Йорку гостинні люди приймають горівкою та другими горячими напоями моряків американської воєнної фльоти, котрої велика частина власне приїхала до нюйорського порту. Щоби віднайти сих моряків та їх гостинних господарів, поліційні детективи стали обходити доми, стукаючи до одного мешкання за другим. З одного мешканя в одним домі на 97-ій вулиці, на пукання поліції, вийшов до дверий мущина, не зовсім убраний, але з мечем в руці. Детектив відступився і перепросив узброєного мущину за непрошену візиту. Мущина, однак, як каже поліція, не дав за вигану. Він став вимахувати мечем і кричати, що він є князь, що він служив при прибічній сторожі російського царя, що він був у великій війні, і не позволить собі на такі поступки. На його нещастє детектив теж був ветераном велико війни і йому ветерані не дуже то імпонували і він теж не позволяв себе ображати хтоб се не був; князь чи жебрак. Він зараз заарештував князя і мимо його опору і мимо його покликування на генеральний мундір таки завів його на поліцію. Тут суддя приказав князеви заплатити 500 долярів кавцію яко запоруку, що стане на розправу на заклик суду.

ЗНОВ САМОСУД ПРОТИ МУРИНА

В місточку Говп, Аркензо, посварився один білий та один чорний. Вони оба були заняті при будові вулиці; білий був форманом, а Мурин робітником під ним. Сварилися за кубок до питтія води. В сварці Мурин набив білого. Білий скликав собі других білих, і сі злінчували Мурина.

ДВОХ ЛЮДИЙ ЗГОРІЛО ЧЕРЕЗ УПАДОК АЕРОПЛЯНУ.

Недалеко міста Порт Джервис, Ню Йорк, впав на землю літак. На літаку було двох летунів: поручник Лайонс з Міміолі, Лонг Айленд, та Огастас Алтмейр, син місцевого почмайстра. Упадок літака бачили тисячі людий, що зібралися до купелі в горячу днину. Межи видцями були також родичі другого летуна. Коли літак впав на поле, богато людий кинулося на ратунок летунам, а заким поміч наспіла, тіла летунів вже були згоріли на вугіль. Причиною нещастя було зломанне пропелера (воздушної шруби, що тягне аероплян).

ЧИ ЗВІРЯТА ПОПОВНЯЮТЬ САМОВБИЙСТВО?

Один нічний полісмен в Ню Йорку, котрий стояв на сторожі в ночі коло портових причалів, ручить, що й звірята можуть поповнити самовбийство. На доказ своїх слів подає він як правдиву заобсервовану (помічену) ним в ночі подію: він мав бачити на власні очи, як великий кіт сіямської породи був доведений укушеннями комарів (москітів) до такої розпуки, що кинувся в воду нюйорського заливу і втопився.

ВОРОЖИТЬ СТРАШНІ РІЧИ СЕРЕДНІЙ ЕВРОПІ.

Американець Мілтон Нобел ворожить центральній Европі страшні річи. Каже він, що вже в найблизчім місяці в центральній Европі, десь в околиці Будапешту, вибухне цілий ряд вуглканів, котрі знищуть велику частину Угорщини. В декотрих кругах середної Европи ворожба викликала поважні побоювання, хоч цілий ряд учених астрономів та геольогів виступало із заперечинем заяви Нобля на тій основі, що покищо наука не має ще способу предсказувати землетруси або вулканічні вибухи.

ГОЛОДУЮЧИХ ТЯГНУТЬ ДО СУДУ.

Харківський „Комуніст" доносить:

„Новосьоловська, Олексіївська, Моборинська, Станичанська, Сидоренківська та Карабанська волости, Валковського повіту на Харківщині, які до сього часу не внесли жадного фунту хліба на користь голодуючих, занесені на чорну дошку.

Всі, хто відмовився від допомоги голодуючим, притягаються до суду Революційного Трибуналу".

БАТЬКО ЗАБИВ АВТОМ СИНА.

Небувалий автомобілевий випадок случився в місті Атлентик Сіти, Ню Джерзі. Луис Кремер, властитель театру рухомих образків, полагодив якусь справу в своїм театрі, всів на автомобіль і рушив домів. В хвилі, як він рушав з місця, з другого боку вулиці наглим скрутом надіхав його син на ровері (байсиклі). Якраз, як син зіскакував з ровера, батьків автомобіль вдарив його і звалив до хідника. Батько задержав авто, схопив хлопця, всадив на автомобіль і пігнав до шпиталю. Одначе хлопчина помер по дорозі.

НІХТО НЕ ЗГОЛОШУЄТЬСЯ ПО... МАЄТОК.

Федеральні агенти в Клівлаиді, Огайо, найшли на вулиці трак, цілий наладований правдивим пивом ще з „давних, добрих" часів. Було там того пива 3.200 гальонів, вартости кілька тисяч долярів або й більше. Хоч федеральний уряд дуже цікавий бувби дізнатися, хто є властителем сього маєтку, ніхто по нього не зголосився.

РОЗЛИТТЯ ДНІСТРА.

КИШЕНЕВ, 13. липня. — Бесарабська газета „Наше Слово" повідомляє:

„Особи, які приїхали з Бендер, оповідають, що за останні два тижні на Дністрі помічено велике підвищення води.

Дністер розлився так широко, як буває це підчас весни.

Прибуття води спричинило великі шкоди господарям садів та виноградників.

Низка низових місцевостей, де були розташовані виноградники, цілком під водою.

„ВІХИ ЗМІН".

В перших числах серпня сього року в Букарешті почне виходити під редакцією Н. С. Бенові щотижневий літературно-художній та гумористичний журнал на російській мові під назвою „Вѣхи Смѣнъ" („Віхи Змін").

Журнал буде виходити зі спеціяльним додатком „Емігрант".

Кажуть, журнал буде одстоювати принціп незалежного самовизначення поневолених націй.

ПРАЦЯ БОЛЬШЕВИКІВ КОЛО ПОВОРОТУ МОСКАЛІВ.

В звязку з подіями останнього часу в Болгарії (арешти, розброєння та висилка врангелівців), большевицькі агенти розвинули надзвичайно активну роботу по регістрації всіх бажаючих повернутися на Батьківщину.

Записалося понад 1000 людей.

Перший транспорт бажаючих повернутися уже відправлено до Одеси.

ЧИСТКА МІЛІЦІЇ І БАНДИТИЗМ В МОСКВІ.

ЦАРГОРОД, 13. липня. Московська „Правда" повідомляє:

„Пленум московської Ради приняв постанову, в якій доручає відділу керування переглянути штати та особистий склад міліції, очистити її лави від недатного та розкладового елементу, змінити дісципліну і збільшити культурно-освітню працю в лавах міліції.

Відділу керування доручено звернути вагу на боротьбу з бандитизмом, з господарями верстів та з вигонщиками самогону".

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИЦЬКІ КОМІСАРИ ЗАСУДЖУЮТЬ НА СМЕРТЬ СОЦІЯЛІСТІВ-РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ

МОСКВА, столиця Московщини, 31. липня. — Прокуратор большевицького „революційного" трибуналу в Москві, капраль Е. Криленко, скінчив учера рано свою промову яко „прокуратор", що обвинював 30 соціялістів-революціонерів за їх провини проти московського большевицького уряду.

„Прокуратор" говорив без перестанку 18 годин. Говорив з великою надутостю, а часом попадав в розгар. Взивав „революційний суд", щоби засудив усіх 30 соціялістів-революціонерів, між котрими є 4 женщини, на смерть через розстріляние. Коли „прокуратор" попадав в драматичний запал яко оборонець большевицького „уряду", обвинені нераз голосно протестували проти його „краснорічивих" висловів.

„Прокуратор" Криленко казав, що доходження большевицького так званого „революційного суду" (для мордовання революціонерів) виказали, що обвинені робили ріжні змови проти так званої „комуністичної держави". Вони, казав господин Криленко, виконали замах на панів комісарів Володарського й Урицького, котрі були в 1918 році большевицькими комісарами в Петрограді. Крім того, казав він, вони намагались убити „премієра" Миколу Леніна, пана „міністра війни" Леона Троцького і ще деяких інших панів комісарів.

Далі говорив Криленко ще про інші „злочини" соціялістів-революціонерів, а саме, що допускались терористичних актів проти „уряду"; постійно ограблювали той „уряд"; організували проти того „уряду" селянські повстання; помагали чужим державам проти большевиї. Все те, казав пан „прокуратор", доказано обвиненим соціялістам-революціонерам, і за се вони всі, крім чотирох, вині вмерти через розстріл.

Коли Криленко кінчив свій „спіч" серед драматичного запалу, домагаючись кари смерти для обвинених соціялістів-революціонерів, приведена до салі розправ большевицькою поліцією „публика" зачала оплескувати його слова. „Публика" плескала кілька хвилин, домагаючись разом з паном прокуратором кари смерти для соціялістів-революціонерів за змови проти славетного „уряду" пана Троцького.

Обвинені гляділи на большевицького комедіянта Криленка з легковаженнєм і спокоєм, а обжалована Іванова таки сміялась йому до очий.

Обвинені не мають оборонців. Боронитись будуть самі. Вони зачнуть завтра виголошувати промови в своїй обороні. Розправа, як кажуть, ще потриває з 10 днів.

НАРАДА ЛОЙДА ДЖОРДЖА З ПУАНКАРЕ

ЛОНДОН, 1. серпня. — Британський премієр Давид Лойд Джордж запросив французького премієра Раймонда Пуанкаре на нараду в Лондоні дня 7. с. м.

На сій нараді оба премієри мають передівсім обговорити справу німецького воєнного відшкодовання для аліянтів, а кромі того також усі важніїші справи міжнародньої політики теперішньої хвилі.

НАВІТЬ НІМЕЦЬКІ ГОРОЖАНИ У СВОЇХ СПРАВАХ СТОЯТЬ ПІД НАКАЗОМ АЛІЯНТІВ

БЕРЛІН, 31. липня. — Франція відкинула прошенне Німеччини о зменьшенне місячних рат, які мають платити німецькі горожани горожанам аліянтських держав на сплату їх передвоєнних довгів.

Французьке правительство вислало до німецького правительства ноту, в якій жадає, аби Німеччина заявила, що німецькі горожани далі будуть сплачувати передвоєнні довги так як від них аліянти вимагають, і як вони вже досі платили. Інакше, заповідає правительство Пуанкаре, Франція вжиє острійших способів проти Німеччини

ІРЛЯНДСЬКИЙ АРХИЕПИСКОП ГРОЗИТЬ ЕКСКОМУНІКАЦІЄЮ ЦІЛІЙ ДІЄЦЕЗІЇ

ДАНДОЛК, Ірляндія, 31. липня. — Ірляндський архиепископ кардинал Лоґ, написав посланиє до вірних в дієцезії Дандолк, в якому загрозив, що екскомунікує цілу дієцезію, якщо там не скінчаться безправства і надужиття, які вже тривають два тижні.

ПЛЯН АНГЛІЇ ПРО ВІДПИСАННЄ ВОЄННИХ ДОВГІВ

ЛОНДОН, 31. липня. — Тутешні газети сповіщають, що британське правительство вишле ноту до всіх аліянтів і до Америки, в якій заявить, що годиться відписати другим аліянтам воєнні довги, якщо Америка згодиться відписати воєнні довги Великій Британії.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ПРОТИ НАЇЗДУ НА ТУРЕЦЬКУ СТОЛИЦЮ

ЛОНДОН, 31. липня. — Британське міністерство заграничних справ поручило свому посольству в Атенах, столиці Греції, щоби остерегло грецке правительство перед наїздом на Царгород (Константинополь), столицю Туреччини.

Британське посольство в Атенах має заявити грецькому королеви Константинови, що на випадок наїзду грецьких військ на турецьку столицю тамошні британські війська виступлять проти сього наїзду.

ГРЕЦІЯ ПРОГОЛОШУЄ САМОУПРАВУ ЗАХІДНОЇ МАЛОЇ АЗІЇ

АТЕНИ, столиця Греції, 31. липня. — Грецьке правительство проголосило самоуправу Смирни й округа в Малій Азії.

Греки кажуть, що ся часть Малої Азії, де є богато Греків, вже ніколи не буде належати до Туреччини.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В АМЕРИЦІ.

В СПРАВІ ПОМОЧІ ГОЛОДНИМ НА УКРАЇНІ.

В хвилю важкого лихоліття рідного краю приходиться нам промовити до Вас:

Велика часть східної України навіжена страшним голодом, якому рівного не памятає наш край, той край, який роботящою українською рукою годував мало не пів світа й славився іменем „шпихліра Европи". Йде з пшеничної України одна вістка страшнійша від другої. Коли кілька місяців тому назад розійшлася поголоска про страшну посуху в московських степових ґуберніях, то рівночасно прийшли потішення від уряду в Москві, що недобори вдасться йому покрити з чудового урожаю на Україні. Потішення скоро показалися неоправдані, заспокоєнне безпідставне. Чужі, безсторонні дослідники скоро розвіяли як неправдиві всякі поголоски про чудові урожаї на Україні. Вони без застережень заявили, що Україна не то що непотрафить дати допомоги голодуючим московським ґуберніям, але навіть не потрафить виживити себе самої. Скоро за сим прийшли поперті розрахунками факти про розміри нещастя на українській землі, і виявилося, що цілі ґубернії: одеська, миколаївська, донецька та катеринославська, ба навіть південь части ґуберній: кремянецької, полтавської та харківської, навіжені страшною голоднечою. Розрахунки безсторонних дослідників подавали що близько десять міліонів людям грозить голодова смерть.

Зі сими цифрами прийшли вістки про страшні появи, які товаришать голодови. Пішли вістки проте, як люди їдять кору з дерева, як вони поїдають щурів, котів та псів. Прийшли далі вістки про споживанне падлини, нарешті вістки про широко поширюючеся людоїдство: Дущі вбивають слабих, щоби наживитися їх мясом. Матері, божевільні з голодових мук, убивали своїх дітей, щоби вратувати рідню від голодової смерти.

А допомоги Україні ні з відки! Вся ратункова акція для голодуючих була звернена з першу на Московщину. На Україну навіть показувано яко на жерело ратунку. Доперва з часом заграничні ратункові комітети поширили також свою ратункову акцію також на Україну. Нині вже кілька орґанізацій помагає голодуючим на Україні. Однак вони самі признають, що їх допомога далеко не вистарчає. Советський уряд котрий забездурно забрав з України великі скарби пшениці, явно обявляє свою безсильність допомоги. Американські чоловіколюбні орґанізації, що обєдналися для ратункової акції для голодуючих, признають самі теж, що не богато зробили на Україні. Комітет Нанзена найкраще свідомий страшного положення українського населення, але й найслабший засобами.

Від когож тепер Українцям голодуючим ждати допомоги? Від кого передусім як не від своїх рідних братів? Хто в першій мірі обовязаний дати поміч голодуючій Україні, як не Українці? Від кого ждати допомоги Українцям в хвилі коли всякий нарід старається помагати передусім своїм людям, коли навіть „інтернаціональні" московські наїзники звертають всю допомогу передусім для своїх земляків? Відповіджмо собі отверто: Від кого, як не від нас, Українців? Вся Україна так розуміє сю справу! Всі, що можуть кинулися допомагати голодуючим Українцям. Помагають їм і західні чорноземні ґубернії України, помагають Волинь і Поділє і Чернигівщина. Простягає зі своєю бідною лептою свою щедру руку навіть обрабована ляцьким наїзником галицька Україна. Здертий польськими окупантами український селянин сторож України на заході, дає послідну мірку бараболі, щоби ратувати загибаючих голодом нащадків Запорожців!

За ними мусимо піти і ми, парости українського народа, що розстелилися по всему світу. Ми, українські іміґранти, мусимо відкликнутися на голос загибаючих земляків і спіслати їм свою допомогу. Най почують вони, може в перший раз в своїм життю, що день за далеким морем в широкому світі є невеличка горстка Українців, що спочуває з всею Україною біль голодних материй, бачить тяжкі картини опухлих дітей! Покажім, що ми навчилися в світі не говорити богато, а богато робити! Даваймо, „поки нас не заболить"! Даваймо зараз, бо хто зараз дає, два рази дає! Даваймо сейчас, бо голод та смерть великий пан, і ждати не хочуть!

Уряджуймо для сеї справи віча та збори. Кожде товариство най призначить на сю ціль жертву. Гроші належить слати до СВОЇХ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ, а сі перешлють їх на адресу: Товариство „Дністер", Львів, Руська 20, на вкл. кн. ч. 13,380, або прямо до Києва на руки українських наукових інституцій.

Филаделфія, Па., 27, мая, 1922.

ОБЄДНАННЄ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ:

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ:
Семен Ядловський, Іван Каштанюк, Роман Слободян, о. Микола Струтинський, Омелян Ревюк.

ЗА ПРОВИДІННЄ:
о. Іван Ортинський, Дмитро Штогрин, Евген Якубович, Олександер Кульчицький.

ЗА НАРОДНУ ПОМІЧ:
Дмитро Порада, Іван Бунґа, Василь Шабатура, Матій Хандога.

ЗА ЗГОДУ БРАТСТВ:
о. Михайло Ґурянський, Юрій Хиляк, Андрій Тарас, Стефан Сисак, Ярослав Гундич.

ЗА СІЧОВУ ОРҐАНІЗАЦІЮ:
Др. Степан Гриневецький, М. Коцюк, С. Мусійчук, І. Войціцький.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ЛІҐУ АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН:
Теодор Ґрицей, Степан Дембицький, о. Лев Левицький.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ЛІҐУ АМЕРИКАНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ:
М. Дармограй.

ЩУРІ І ТО НЕ МАЛІ УТІКАЮТЬ З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО КОРАБЛЯ. -- СУМНА КОМЕДІЯ З СУДОМ У МОСКВІ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

По конференції в Ґенуї розїхались всі делеґати до своїх держав, щоби здати своїм урядам звіт зі своїх заходів та про вигляди на будуче. Один тільки советський делеґат **Чічерін** лишився у Ґенуї і щось занадто довго порядкував свої шпарґали. Тай опісля — не рушив від разу до „білокаменної" — тепер сильно обдертої — Москви, але поїхав ще до якоїсь місцевости в Італії, де живе великий італійський поет та великий авантурник д'Анунціо і навіть фотоґрафувався з ним разом. — А звідси „тронувся" знову до Берліна буцім то на дальші переговори з міністром Ратенав, з котрим заключив славний договір в Рапальльо. — В сім власне часі Ратенава застрілили три німецькі націонали і Чічерін під першим вражіннєм вислав до уряду німецького кондоленцію, в котрій жалує ревними словами за потеряним „найлучшим другом".

Та вскорі показалося, що за убійцями стоїть велика тайна орґанізація „С" (Ц) і на поцтивого большевика, що сам був співвинний смерти десяток тисяч невинних людей — напав панічний жах: він кинувся у Мінхен, але розкривши вскорі, що таким ладом попав в саме центрум „С"-заговору, — він ні сіло, ні пало — знайшовся поза границями Німеччини в австрійсько-тирольськім городі Інсбруку. І тут наразі пропадають сліди большевицького дипльомата. Будь що будь — „на родіну" — його не тягне, до чого має певно дуже узасаднені резони.

Та ще цікавійша історія вийшла з одним єще більшим большевицьким світилом — **Максимом Ґорким.** Ґоркий — се звісний російський письменник, звісний не лиш в Росії але в цілім світі, а його твори поширені н. пр. в Німеччині певно більше, як в самій Росії. Він звеся властиво А. Пєшков а уродився в 1868 р. в Нижнім Новгороді, де отець його був реміcником. Мати відумерла його як ще був маленькою дитиною, а батько — коли мав 9 років. Негарно жилося йому при родині і він маючи 12 літ утік і нанявся за робітника на пароході, що курсував по Волзі.

Пізнійше працював він при пекарни, а далі — був носильщиком, продавав яблока на вулици аж став писарем у адвоката.

Та таке сидяче життя йому „не понравілос" і він пристав до волоцюгів та провандрував з ними як рівний з рівними полудневу Україну. — Тоді, на сих вандрівках розпочав писати короткі оповідання, власне з життя волоцюгів, „босяків". Перші дві його новельки появились в одній, мало читаній кавказькій часописи в р. 1892. Та доперва тоді його твори набрали більшого розголосу, коли пару своїх оповідань післав на руки Короленка, звісного російського письменника, а рівночасно злісного українського ренеґата.

Аж сей отворив йому дорогу до слави так, що коли в р. 1900 появилося збірне виданнє його творів в 4 томах, то воно дуже скоро було розпродане, а імя його стало популярне в цілій Росії, а незадовго — і в цілім культурнім світі. — По українськи вийшла збірка його найкращих босяцьких новель накладом „Видавничої Спілки" у Львові („Малєва", „Челкаш" і др.), в инших виданнях були друковані також ріжні його твори, а в „Народній Часописи" (про що мало хто тепер знає) появився переклад довшої його повісти: **„Тома Ґордєєв".**

Ґоркий переживав також пару наворотами на острові Капрі, коло Неаполю, де подружився був з нашим славним письменником М. Коцюбинським, котрого твори високо цінив.

Большевицька революція захопила однак його у Росії і він яко оборонець не то пролетаріяту, але таки „люмпенпролетаріяту" („бивших людей") станув на службу у большевиків в комісаріяті просвіти та редаґував їм одну ґазету по свому фаху.

Єще перед революцією їздив він на студії до Злучених Держав Пів. Америки і тут його Американці з початку дуже горячо приняли.

Та вскорі довідалися вони, що живуча з ним в готелю женщина не є його жінкою (бо жінку покинув він у Росії) але лише „дружиною". Була се звісна артистка театральна Андрієва. А „дружиною" стала вона у Ґоркого, бо Москалі у полових справах — дуже вільнодумні (?) і неперебірчиві. — Від них набралися і наші Наддніпрянці дуже великої прихильности до сеї **„дружинної системи",** бо хотять „бить честними з собой".

І на се нема ради, се їм вже треба лишити, щоби на меншім стало! Вони на се більше горді як на розігнаннє своєї армії (за Центр. Ради) або на розваленнє Гетьманщини.

Та вертаймо до Ґоркого. Він був спершу дуже вірний своїм панам, бо як фаховий „літерат" — слабше орієнтувався в справах політичних і суспільних. Він чудово представляв в своїх оповіданнях гірку, чорну долю своїх симпатичних ваґабундів, подивляв їх глубоке розуміння життя, та стоїчний спокій, з яким зносили невзгодини свого істнування.

І він надіявся наївно, що вже такі головачі як Ленін і Троцький знайдуть лік на нужду, темноту, пиянство, на всьо то, що Европейці звуть „павперизмом".

Та з часом почали доходити до західної Европи неясні вістки, що дружба між Ґорким а советськими головачами починає рватись, що приходить до „разноґласій" і вже почали були европейські приятелі його талану побоюватись, що ось-ось прийде вістка, що „товаріща Максима" повели у „чека" а далі і під „стенку" поставили.

Та Пєшков видно не надармо ходив пішки поміж „Малоросів" то і набрався між ними „малороссійськой хитрости", при помочи котрої він задекував свої правдиві почування, котрі в нім розвинулись на вид большевицької, безглуздої господарки і всю свою енерґію звернув на роздобуттє дозволу на виїзд з большевицького раю.

Не легко і не скоро йому се пішло, бо большевики хлопці спритні і дуже пильно про се дбають, щоби хто не видістався у культурний світ, що забагато знає з власної обсервації про їх „здєлки", а тим більше, коли розходиться о такого, що знає багато з їх закулісових, тайних, сумнівної вартости подвигів та інтриґ.

І тому і Ґоркому не легко приходила така штука, котра впрочім в **правових** державах взагалі не є штукою, а річею зовсім повседневною.

Та впрочім було фактом, котрого і найвірнійші советам лікарі заперечити не могли, що Ґоркий був перепрацьований, виголоджений, хорий і тому нарешті по великих короводах видістався він в леґальний спосіб за границі цеї славної держави, котрої провідники гадають, що зуміють **розвязати суспільне питаннє,** а тимчасом — як сказав один злобний обсерватор — не годні розвязати навіть **питання абортів!**

Ґоркий — дістався одним словом до Німеччини і тут поселився недалеко Берліна.

А світ культурний насторожив вушка: що буде далі? Чи промовить Ґоркий, чи ні, і чи послушний приказам московських советських головачів замкне рот на защіпку і не пустить з нього пари, хоч було звісним, що при такім надзвичайнім талані обсерваційнім, як у нього мав би він дуже багато до говорення, до висловлювання, а може радше і до „обличення", здемасковань.

Та минав місяць, другий, ба і більше, а Ґоркий мовчить мов ті „хладні фінскії скали" про котрі колись співав Пушкин. Аж доперва недавно пронеслася вість, що совітські власти довідались від своїх шпіонів, що поведеннє Ґоркого не є „блаґонадьожне" і що він зраджує потихоньку якісь советські тайни.

Аж нарешті бомба трісла, а в парижській ґазеті „Populaire" появилось ось яке отверте писма Ґоркого до звісного французького писменника і соціяліста Анатоля Франса:

Вельмишановний Анатолю Франс!

Суд над соціял-революціонерами у Москві приняв цинічний характер **явного приготовлення до замордовання людей,** котрі по щирости служили справі визволення російського народа. Я Вас горячо отсим прошу: зверніться єще раз до советського уряду та зверніть його увагу на цілковиту **недопускаємість сего злочину.** Може удасться Вашому важкому слову урятувати життє обжалованим соціялістам. Рівночасно залучаю тут копію письма, яке я вислав до провідників советського уряду.

Сердечно здоровлю Вас! — Максим Ґоркий.

Прилога:

До А. І. Рикова у Москві.

На випадок, коли би процес проти соціял-революціонерів скінчився мордом, то буде се **згори обдуманий, звичайний морд.** Тому Вас про сю мою думку повідомляю Л. Д. Троцького і других.

Я думаю, що сей мій крок Вас не здивує, так, як я підчас цілої нашої революції звертав тисячі разів увагу советського уряду на **безглузде і злочинність** винищування інтеліґенції в нашім некультурнім краю анальфабетів.

Тепер я горячо пересвідчений, що на випадок, що соціял-революціонери зістали би страчені, — то таке поведеннє викличе моральну бльокаду Росії через цілу соціялістичну Европу. — Максим Ґоркий.

Ось таке вшкварив Ґоркий, славний письменник, що вийшов з обездолених „босяків", людина, котрій певно і найбільший безличник не відважиться закинути „котрреволюційности"!

Розуміється, що чесний Анатоль Франс не кинув сего писма до коша, але відписав Ґоркому, що рівночасно сповняє його бажаннє.

Чи удасться йому се? Чи розьзвіріла банда садистів і убийників з покликання дасть промовити до себе арґументам ґуманности і простого розуму?!

Як і не бажав би я сего з глубини моєї душі, але я знаючи, що в сих добродіях сидить і як вони зааранжували та як вони ведуть сей процес проти своїх політичних противників (хотя також соціялістів та не чорносотенців) я дуже слабу маю надію, щоби вони зреклися свого добре обдуманого пляну та тої садистичної приємности, котрою вже так довго в уяві любуються — видіти своїх ідейних противників під „стенкою" під дулами вимірених в їх груди крісів!

Вони-ж мали нагоду спамятатися і вийти з честію з тої прикрої, і перед цілим культурним світом їх компромітуючої ситуації, в яку загнали себе своїм партійним розьзвіреннєм!

В маю с. р. відбулася в Берліні конференція трьох соціялістичних інтернаціоналок: II-ї (старої), московської (комуністичної так зв. „третьої"(та віденської, на чолі котрої стоїть Фрідріх Адлєр, той самий, що в р. 1916 застрілив ґрафа Штірка, президента австр. міністрів.

Та конференція мала на ціли утворити одинокий пролєтарський фронт, до чого очивидно московські маняки остаточно не допустили. Будь що будь висланець їх Радек удавав тоді дуже „мармурейного" Жидка і згодився на резолюцію, яку тоді соціялісти з других земель для оборони прав обжалованих російських соціял-революціонерів запропонували. Тут мусимо зауважити, що Радек, се собі звичайний польський Євврейчик з Тарнова-Собельзон, котрий однак замаскувати старався своє жидівське походженнє славянським псевдонімом „Радек". Се йому на добре не вийшло, бо краківські польські соціялісти знаючи його деякі нечисті справки додали до того слова напереді єще „К", так що вийшло: **„Кредек"!**

Підписаний тоді в Берліні договір в справі процесу проти рос. соціял-революціонерів звучав ось-як:

„Конференція бере до відома заяву комуністичної інтернаціоналки, що в процесі проти 47 соціял-революціонерів будуть допущені всі покликані ними оборонці, що в сім процесі буде виключене наложенне кари смерти, що розправа має бути публична, що одже будуть могли бути на ній присутними представники всіх трьох партійних еґзекутив яко слухачі, котрим буде вільно робити стеноґрафічні записди, щоби дати звіт своїм партіям".

На підставі сего договору поїхали були до Москви яко оборонці Бельґієць Вандервельд, та два Німці: Лібкнехт (брат замордованого Карла) та Розенфельд.

Та вже на двірци у Москві приймили їх товпи підбехтаних комуністів грізною ворожою демонстрацією, а сам процес вдеено навіть підчас їх присутности так сторонничо, що вони мусіли по кількох днях зречися своєї участи в процесі, щоби своєю присутностю не санкціонувати сеї справдішної кровавої комедії, яку зааранжували большевики, потоптуючи всякі найпримітивнійші поняття права.

Ось що звіщають повернувші з Москви оборонці:

„Зі зобовязань принятих на себе в Берліні сповнив советський уряд се, що виставлено нам пашпорти до Москви, а найвизший революційний трибунал допустив нас яко оборонців до розправи.

Однаковож вже від самого початку було ясним, що всупереч заявам даним в Берліні третьою Інтернаціоналею обжалованих не поставлено перед судіїв, а перед іхніх **політичних противників,** котрі рішили згори зі зглядів державних (партійних! К. О.) обжалованих засудити. Зосібна се було дуже характеристичним, що провідник суду вскорі по розпочаттю розправи заявив, що отсей суд є судом клясовим, що одже буде свідомо виконувати **клясове** (то є: сторонниче) судівництво.

„Президент найвизшого суду **Криленко** казав себе іменувати прокуратором (обвинителем) і то при суді, котрий йому яко президентови є підчинений! Сталося се всупереч розпорядкови підписаному недавно тимже самим Криленком, а постановляючому, що предсідник даного суду — не сміє при тімже самім суді виступати яко обвинитель. Криленко покликав на провідника розправи свого заступника в президії (отже свого підчиненого) Пятакова, що є шваґром його жінки! А власне та **жінка** Криленка вела сама слідство проти обжалованих і виготовила також **акт обжаловання проти них!**

„Єще перед процесом Криленко виступав сам на народних вічах і постарався о ухваленнє резолюцій, котрі жадали засудження обжалованих!

„Крім того часописи урядові — а инших часописей в большевії не сміє бути — поміщували день у день злобні статті, що обиджували обжалованих та їх заграничних оборонців.

„Коли ми приїхали до Москви, то приймила нас демонстрація, котра — се було очивидним — була згори укартована. Демонстранти несли хоругви і таблиці заосмотрені в обиджуючі нас надписи.

„Обкинено нас лайками і грожено нам!

„Демонстранти жадали, щоби нас зараз вкинено до вязниці. Уряд представляв нам брехливо, що такий настрій, як у сих демонстрантів — панує між **усім** робітництвом. Се узяв він за претекст, щоби нас примістити дві години дороги від самої Москви, і щоби насильно додати нам кількох своїх урядовців, котрі мали пильнувати всі наші кроки.

„Ми почували одже себе прямо увязненими і справді були ними...

„Два дні перед процесом увязнено двох свідків, а в одного з оборонців — Росіян — переведено домашню ревізію. І він мусів се зносити, що на якийсь час забрано йому приготовлений ним матеріял до оборони.

„Трибунал, що розпоряджав над 1.200 картами вступу на розправу — не хотів дати обжалованим навіть такої скільkости карт, котра би вистарчала бодай для найблизших їх свояків.

„Навсупереч нашому протесотви роздано майже всі карти вступу запосередництвом політичних і заводових комун-орґанізацій між їх найпевнійших членів та між чекістів! В наслідок сего прийшло у салі до так голосних демонстрацій, що нарешті і сам предсідник мусів вмішатися.

„В дни 20. червня, то є в роковини смерти комуніста Володарського зорґанізувала моск. ком. партія велику демонстрацію перед судовим будинком з окликом:

„Тяжкі кари для обжалованих!"

„Тих обжалованих, котрі заперечують всяку участь в терористичних актах — держиться від кількох літ в тюрмі; але доносщиків Семенова та Коноплєва, що самі признались до замордовання Володарського і до проби антентату на Лєніна — пустили большевицькі власти на вольну стопу. Підчас перерв в розправі можна їх було бачити в дружних розговорах з тими, котрих найблизших товаришів вони замордували, або намагались замордувати.

„Але також підчас самого процесу лучилися такі інціденти, котрі привели нас до постанови: в повнім порозумінню з обжалованими зложити оборону!

„Так як постанов берлінського договору не додержано — то наша роля яко оборонців стратила всяку реальну підставу. Наше дальше позіставаннє у сій ролі могло би було викликати вражіннє, що дані в Берліні приречення зістали додержані.

„Декотрих оборонців, котрих собі обжаловані бажали — не допущено рівнож всупереч берлінським заявам. Таксамо недопущено нових відводових свідків, а оборонцям **заказано** — проти даному приреченню — **робити собі стеноґрафічні записки** (Нечуване! К. О.)

„Отсе були в суті річи причини, що нас приневолили зложити оборону".

В межичасі ті безперестанні знасилування всякого права і засад карної процедури примусили і оборонців Росіян зречися оборони і полишити „трибуналови" (!) самому вести сю сумну комедію до траґічного кінця.

А вже рафіновано підло представляються урядові большевицькі телеґрафічні звіти з дальшого перебігу сего „процесу".

Широко представляється зізнання найнятих обтяжаючих свідків, а кількома словами збуваєся виводи обжалованих, про котрих говориться: „Н. Н. стараєсь показати" — і тут елеґує кілька неясно зіставлених слів.

Ми не сподіваємося, щоби у так злісно і мстиво веденім процесі була яка небудь можливість вирaтовання нещасних обжалованих, з виїмком сих з між них, котрі властиво грають ролю обтяжаючих свідків і котрі — за обіцяне згори увільненнє — продались большевицьким злочинцям і тепер всіми силами стараються знищити давних своїх товаришів. Але сих запроданців нема що і визваляти, бо большевики і так нічого злого їм не зроблять, а противно — по процесі ще їх і достойниками у своїх „чеках" пороблять.

Та сей тенденційний процес, що цілій людскости з невимовним цинізмом кидає в лице визов — причиниться не аби як до здемаскования большевизму у рядах робітників цілого культурного світа.

Хто в так явний і цинічний спосіб топче всяке право і всяке почуттє моралі — сей не може мати претенції ставати на чоло визвольного руху і грати ролю месії возвіщаючого нову, все і всіх спасаючу віру!

Клим Обух.

Відень, 15. липня, 1922.

ФОНД ГОЛОДУЮЧИХ

Петро Космій, Ню Йорк, Н. Й.	$ 2.00
Оголошено	22.00
Разом	$24.00

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ВАН ВУРҐІС, ПА. Тов. Тараса Шевченка, від. У. Н. Союза 240, повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудесь о год. 2-гій попол. в неділю дня 20. серпня, в тали Івана Хухри на фармі. На порядку нарад дуже важна справа до полагодження з послідного мітинґу. Не явившийся член заплатить кари 50 цнт., урядник 1.00. — Михайл Звірек секр.

ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

(Комунікат).

Згідно з ухвалою зїзду Ліґи Американських Горожан Українського Роду який радив в Вашінґтоні в днях 6, 7, 8, червня 1922 скликано до Філядельфії Па. на день 30-го червня с. р. наради представників українських орґанізацій в Америці в цїли зорґанізовання і поширення матеріяльної і політичної допомоги рідному краєви.

По переведенню основної на цю тему дискусії вирішено одноголосно слідуюче:

Взявши під увагу велику вагу сучасного моменту в національній визвольній боротьбі українського народа і в звязку з цим крайню потребу консолідації національних сил не тільки в краю, але і тут на еміґрації та з огляду на конечну потребу загального обєднання для негайного поширення політичної і матеріяльної допомоги рідному краєви — представники українських орґанізацій в Америці згодилися утворити: Обєднання Українських Орґанізацій в Америці, як громадянську репрезентацію українського народа в Америці, на таких основах:

ЦІЛЬ

1) Оборона державної самостійности українських земель.

2) Зєдинення поодиноких українських земель в одноцільній, українській, народоправній державі, якої державний устрій має остаточно установити національне зібрання, вибране на підставі загального рівного, тайного, безпосереднього і пропорціонального голосовання.

3) Матеріяльна допомога рідному краєви.

СПОСОБИ ОСЯГНЕННЯ ЦІЛИ

Для осягнення зазначеної цїли Обєднання Українських Орґанізацій в Америці зверне свою діяльність в тім напрямі, щоби:

1) Підпирати змагання українських державних орґанів до звільнення українських земель від окупацій.

2) Добути признання самостійної державности на українських землях.

3) Поширити та запевнити матеріяльну допомогу рідному краєви, зосібна живучим на еміґрації жовнірам українських армій та політичним еміґрантам, як також підпирати матеріяльно і морально ті українські центра, яких діяльність йде з духом сеї програми.

4) Обєднювати та охороняти українську еміґрацію в Америці.

Подібний плян діяльности на основі цеї загальної програми буде належати до загального народного зїзду та його орґанів згідно зі статутом Обєднання Українських Орґанізацій в Америці.

Цею злукою змагають Українські Орґанізації до цего, щоби скріпити наш одноцільний національний фронт в Америці, дати трівку та сильну допомогу рідному краєви в його боротьбі проти наїздників, вказати українському громадянству в Америці на це що тільки в єдности завзято і посвяті наша сила, а наших братів в Краю піддержати на дусі та запевнити їх, що як довго наш край в ярмі, так довго не остане і наша праця над визволеннем рідного краю.

О. У. О. А. ухвалило рівночасно поручити всім орґанізаціям повести як найширшу акцію за негайною допомогою нашим голодним братям на Великій Україні а з огляду на конечну потребу піддержання Галицького Правительства, а з осібна активної боротьби на найкоротшім часі фонд негайної допомоги Рідному Краєви, а переведення збірки цего фонду передати Місії Галицького Правительства у Вашінґтоні.

Ухвалено також припоручити Тимчасовому Зарядови О. У. О. А. скликати в якнайкоротшім часі загальний зїзд О. У. О. А.

30 червня 1922.

ДОПИСІ

ДІТРОЙТ. МІШ.

Хто деморалізує Українців в Дітройт і Гемтремк, Міш.

Є в Дітройт одиниці, на котрих загал дивиться як на „свідомих". Але чи так воно є?

Ніхто не зверне уваги, яку велику шкоду приносять загалови сі одиниці. Згадані люди це аґенти ріжного рода асекурацій. Є їх тут яких десять і зовіть себе Українцями (ґарні Українці!). Ходять хата від хати, шукаючи за Українцями, на це, щоб вилляти цілі бочки лайок на українські орґанізації та їх урядників і в той спосіб дістати собі наживу. Я не противлюся сему, що люди асекуруються у американських асекураціях, але противлюся аґентам українського походження і їх „системі".

От послухайте читачу яка ця їх „система"! Приходить такий аґент до члена У. Н. С. і зачинає в такий спосіб: ваші урядники це буржуазія, Петрушевич, банди і т. д. Сусід члена У. Н. С. є членом У. Р. С. Ту уже іде другий і другий спосіб уживає: Народна Воля, урядники хочуть, щоби Галичина до Польщі належала і т. д. Але тут Треба і до него вступити та його переконати. Зараз зачинають, що „Провидіннє" то попівська орґанізація, там немає права робітник, і т. д. Поганять усіх і вся перед мущинами, а тепер тра іти до женщин. Приходить до женщини, і тут уже цілком инакше. Зачинають жалувати тих „бідних жінок", як то жінка бідує як чоловік піде на мітінґ, як вона мусить сидіти сама дома або сама мусить іти на „шов" і т. д.

І та женщина, що мала узяти мітли та подякувати за таку науку, то вона трохи не розплакалася. І я сам скажу, що бідна така жінка, але тілько на умі, бо якби не була бідна на умі, тоби гнала таких панів на сто вітрів.

Я думаю, що уже час піти панам аґентам до інакшої роботи, бо така робота як Ви робите, деморалізує український народ.

Українець.

———o———

МАНЧЕСТЕР, Н. Г.

Чи у нас камінне серце супроти вимираючої з голоду України?

Страшні вісти приходять з України. Україна, край колись медом і молоком текучий, вимирає нині з голоду. Україна, котра кормила майже цілу Европу, нині засуджена большевиками на голодову смерть. Розбишацькі банди большевиків, в імя пролетаріяту, огнем і мечем знищили сю богату країну, забираючи останний кусок хліба. Український нарід лишився без нічого, сам, опущений цілим світом. З одного боку страшні тирани, большевики, убивають, палять та розстрілюють що-найкращий цвіт України, з другого боку ще страшнійший ворог, голод убиває недобитки, не щадячи ні старих ні малих. Радіють вороги, що велика нація вимирає. Радіють Ляхи, Москалі, що туй-туй вже вигине український нарід і тоді без перешкоди вони зможуть назавсіди запанувати над цею землею. Лях, Москаль і Голод се ті три союзники, що напосілися істерти з лиця землі 40-міліоновий нарід український.

Наші браття на В. Україні кличуть до нас голосом роспуки щоб ми їм помогли. Це клич наших братів зі славного Запорожа, із золотоверхого Києва і всеї України. Кличуть до нас з розпукою о ратунок перед голодовою смертю. Чи останемо глухі на сі стони братів наших на В. Україні? Чи будемо спокійно чекати аж вимре весь наш великий нарід? Чи в нас вже загасла мрія про вільну Україну? Не можна вірити! Однак сумний факт є, що вже довщий час були поклики „Свободи" і від кореспондентів з Европи о ратунок для погибаючої Матери. Чомуж ми доси глухі остали?

Инший нарід то вже тисячами сипнув би на ратунок своїх братів і своєї нації... З увагою сліджу по часописях, чи вже почалася ратункова акція. Оден радить так, другий инакше, а голод тимчасом не чекає а змітає населеннє України. Я щиро співчуваю з горем України і жаль мені, що не можу тепер помогти своїй Матері Україні, бо вже від нового року не роблю, бо страйк і находжуся в нужді з родиною. Але на всі датки я до тепер невідмовився і тепер, хоч немаю, пожичу а на голодуючих дам. Кількo Українців єсть таких, що мають звідки дати, а не хотять!

Дорогі Браття і Сестри в Америці і Канаді! Усуньмо тепер всі партійні роздори в так страшну хвилю! Ратуймо умираючу Україну! Не ділімся на партії у хвилю, коли наші браття вимирають, коли матері з голоду свої діти убивають і їдять. Ми мусимо виратувати тих, що ще остали при життю, яким грозить кождої хвилі страшна голодова смерть. Не повинно бути ані одного Українця в Америці і Канаді, щоб не дав жертву на поміч голодним. Не повинно бути ані одної Українки, щоби не дала жертви для своїх сестер, що божеволіють з голоду. Знаю, що є і тут бони безробіття і страйків. Однак богато Українців бідних з причими не можемо свою біду порівнати з горем України. Ми тут, між людьми, дамо собі якусь раду. Страйки вічно не будуть. Берім собі приклад з наших братів в галицькій Україні, де під ляцьким ярмом вони бідують, а однак собі від рота віднимають і дають голодні голодним на В. Україні. Сей примір наших закутих братів в Галичині возьмім собі за примір!

Не радитись довго, не зволікати, а сейчас таки зараз складайте жертви для голодуючих на В. Україні. Миж радіб побачити вільну Україну, але як тепер не виратуємо її з голоду, то не буде вже ніякої України. Адже ми співаємо „Душу тіло ми положим", а тут Вітчина бажає у нас лиш кілька долярів від кождого! Тому не зволікаймо ані на хвилю, а сейчас спішім з помочию, щоби потому не було запіаноц Нехай кожде товариство дасть щедро із своєї каси, так само кожде сестрицтво. Кождий Українець, кожда Українка хай жертвую від щирого серця на голодних. Ходім по хатах, збираймо жертви, просім Американців і при кождій нагоді, при забавах, хрестинах, весілях не забуваймо на голодних братів і сестер на В. Україні! Нехай кождий український часопис в Америці і Канаді накликує нарід до помочі голодній Україні. Нехай всі священики по церквах на проповідях загрівають людий до помочи Україні. Нехай заговорять про це живе пекло на земли, у якім мучиться наш нарід на В. Україні і нехай заохочують по церквах до жертви Україні, як бідному Лазарю, як самому Христу! Це наша теперішня боротьба о вільну Україну. Коли виратуємо її тепер то будьмо певні, що Вона встане до нового самостійного життя і пімститься на ворогах, що її засудили на смерть.

Я вірю, що ті, що перше давали щиро на пожичку галицькій Україні, дадуть і тепер голодним браттям на В. Україні. Богато є таких Українців, що не дали ані цента на пожичку. Дайте хоч тепер нещасній Матері Україні! Браття і Сестри! Я вірю, що ніхто не відмовиться від так важного діла. Але біда, що у нас така вдача, щоби зачекати. Не уміємо робити скоро. От тому ми і бідні, що все їдемо позаду других народів. Другі народи за першим гаслом спішать сейчас до оборони і поратунку, а нас треба цілими місяцями просити, поки дамо яку жертву. Не відволікаймо тепер, а зараз складаймо жертви. Чим скорше вишлемо, тим більше виратуємо від голодової смерти. Хто тепер відмовиться від жертви голодній Україні, то йне варт зватися Українцем, хоч би тисяч разів співав „Душу тіло ми положим", а тут не хоче положити навіть цента. Такого Українця, що перше не дав нічо на оборону гал. України і тепер відмовиться від помочі В. Україні, оминаймо як ворога-зрадника. Думаю що богато таких тепер не найдеться.

Ратуймо, поки ще є що. Ратуймо тих, що ще остали при життю, щоби було із ким добувати Україні і долю і волю. Нагодуймо наших братів, щоби вони змогли піднятися до боротьби за вільну Україну і привернути її до давного богацтва і до нового самостійного життя!

Лесьо Сисин.

Олександер Колесса.

ШВАЧКА.

У моїй кімнаточці
Розтворю віконце,
Вигляну, подивлюся
На яснеє сонце.

Гляну не приглянуся
До синього неба,
Бо роботу пильную
Покінчити треба.

Сяду, — голка срібная
В пальчиках миґоче
Та за нею думонька
Бігати не хоче...

Лине рветься серденько
З низької комнати
Гень на світ, на леготі
Хоче погуляти.

Злитися з веселою
Пишною юрбою
На часок розстатися
З тихою журбою.

Там чарівні розкоші
Весна розливає
Там на сонци чистая
Любов розцвитає!

Сонце ясне! Сонічко!
Та-ж я молоденька
Та-ж і в мені мечеться
Живеє серденько...

Таж і я хотілаби
Жити і любити!...
Цит, цит серце біднеє
Нуждою прибите!

Звивайтеся пальчики
Кровю підбігайте,
Та на нині, нині хоч
Хліба заробляйте!

А о завтра, серденько, —
На що і питати?...
Завтра, завтра... Он дивись
На тії палати:

Пані там богатая...
Ходить по покою
В меріжках вишиваних
Моєю сестрою;

А сестра йде до палат
В смітник зазирає,
Та лахміттє панькеє
Нишечком збирає...

Бо давно минулася
І краса і сила:
Без роботи в голоді
Тинялась, ходила —

Не стерпіла, винесла
Красу молодую
На базар,... воліла би
Зажити отрую!...

Лічниця... смітник і смерть
В зимі на дорозі...
От якая доленька
Дісталась небозі!

Чого-ж ти вчепилася
Гадино несита
Думо чорна, я не так,
Не так буду жити!...

В мене закохаеться
Панич ясноокий,
Заведе мя у свої
Палати високі.

Заживу я в розкошах
Мов цвіточка в гаю
Доки... доки... Ні! Таких
Паничів не має!

Заплатять за любощі
Проженуть, покинуть,
І прийдеться мені так,
Як сестрі загинуть...

Ні, ні! Скорше втоплюся
Ґарувати буду
Доки сили, віддиху
Стане в моїй груди...

Як роботи не знайду?
А як розбоїюсь,
Як із хати проженуть? —
Де тоді подіюсь?!...

Звивайтеся пальчики,
Кровю підбігайте,
Та на нині, нині хоч
Хліба заробляйте.

А о завтра, серденько!...
Нащо і питати!...
Лийся світло золоте
До мої комнати!

Принеси ми леготе
Пісеньку з собою
Нехай я розстануся
З тихою журбою!...

ВДОВА ПРИГЛЯДАЄТЬСЯ СМЕРТИ ВБИЙНИКІВ МУЖА

В місті Естансія, Ниве Мексико, виконано недавно кару смерти над трома Мексиканцями, засудженими за вбиттє одного купця. Кару виконано на них через вішаннє: їх уставлено на отвираючіся вдолину двері і заложено на шиї петлі. На даний урядником знак опущено рівночасно троє дверий і засудженці повисли на шнурах. Смерти приглядалися урядники та вдова по вбитім.

На смерть був також засуджений четвертий Мексиканець, але він в послідній хвили дістав проволоку на предложеннє урядови мотивів, для яких кара смерти проти нього не повинна бути виконана.

Г. Райдер Геґард.

ВИПРАВА ПО АФРИКАНСЬКІ СКАРБИ.

(Продовження).

(6)

Як Роберт приплив до берега.

Спочатку все йшло гаразд. Роберт то викидавсь на верх, то весь в милі, як загнаний кінь, летів на низ. Але ось підноситись й спускатись зробилось крутійше, піна почала переливатися над його головою. Він не мав уже сили триматися якогось напряму; лишалося здатися на волю бурунів. В один мент — Роберт опинився в пекельнім чорторої, з якого він би й не виплив ніколи як би не поміч дошки та рятункового кола; всмоктаний у глибинь, глибинь, він винирнув на верх, щоб знову чути круг себе шипіннє та гупаннє бурунів, що розбивалися об беріг.

Дошку майже викрутило з його обіймів, але Сеймур таки не пускав її і з одчаєм чіплявся за її край, який різав йому руки. Коли хвилі обкидали його, йому забивало дух, коли-ж вони виносили його на своїх хребтах на верх, він похапно втягав в себе повітрє великими ковтками. Ось він сидить на самім шпилі хвилі, як водяник, ось він впірнає, як дельфин, а ось, саме в той мент, як він робиться непритомний, його ноги дістають дна. Роберта поволокло по дні; він чув на собі страшенну вагу, наче на нього налягла гора. Поворітна течія знесла його на глибше місце, але він лежав безпомічний і гублючи надію — в його не ставало вже сили на борню.

І ось тоді надійшов великий бурун, найбільший з усіх, які він бачив, такий, який кафіри з сього берега звуть „батьком бурунів". Він підніс його на своїм велительнім зеленім горбі і винесши далеко по-за лінію скель, викинув на дрібне камінне і пісок на березі ріки, поволік його по піску поки не пропала його велитенська сила; тоді піна почала вертатися назад уморе всисаючи у себе й людину. Хоч Роберт вже був сливе що й непритомний, проте він догадавсь, що як що його ще раз потягне на глибочів, — він пропав. Поворітна хвиля несла його в море, а він шарив руками по дні, шукаючи чогонебудь, за щоб можна було зачепитись; нарешті його руки вхопилися за щось тверде, якийсь пень чи камінь — він ніколи не міг сказати напевно. Ох, певне, ся течія не скінчиться ніколи? Його легені не витримають більше! Повітря! Прийдеться таки загинути... О! Піна робиться тонша, голова його вже зверха, а води вже нема, він лежить на березі, як випатрувана риба. З пів хвилини він без перестанку дихав, потім трохи підвівшися, озирнувся назад; недалеко вирисувався сілует нового буруна. Зобачивши його, Роберт скочив на ноги, упав, знов скочив і пустився спотикаючись, тікати від хвилі, що бігла на вздогінь. Ще, ще трохи... ну, тепер він на сухім, по-за лінією хвиль! Але-ж зусиллє було останнє; знесилений вкрай, весь побитий і порізаний, з розчавленою ногою, він як мертвий гепнувся на землю.

Катер, в якім лежала Беніта, повний до краю і через приплив посувався поволі. Але, трохи згодом, заграв легкий береговий вітерець — се тут вдосвіта часто буває — і Томсон рішив спробувати напяти вітрило. Так і зробили, хоч се було не легко, бо вітрила довелося ще шукати і примощувати. Коли-ж вітер уперся в вітрило і катер дуже нахилило, всі жінки счинили галас.

„Та, яка поворухнеться, зразу-ж буде викинена в море", — сказав офіцир, кермуючи вітрилом, і всі ущухли.

Вітрило справлялося добре; катер йшов тепер значно швидче, але побоювання в тих, хто розумів становище, були ще дуже великі, бо вітер намірявся побільшитись, а хай би почалася хоч найменша хвиля, повний з верхом, катер неодмінно-б загинув. Дві години згодом довелося здіймати вітрило і пуститися на волю течії, сподіваючись світанку. Томсон розважав пасажирів, кажучи, що катер тепер в сфері плавання кораблів і що як що до ранку вони не зобачуть ні одного корабля, то він попливе до берега, сподіваючись, що він знайте місце вільне від бурунів, де можна буде висісти. Як що слова офіцира і не дали пасажирам справжної надії, то, принаймні, вони розважили їх: громадка людей сиділа тихо дивлючись на зоряне небо.

По трохи почало світати і нарешті зовсім раптом, особливо, по південно-африканськи, зійшло велике червоне сонце, заливаючи своїм проміннем великий океян. Се проміннє підживило трохи зкорчені фіґури пасажирів, і вони почали оглядати одно одного, наче хочучи упевнитися, чи нема вже між ними кого, хто умер. Почулися навіть голоси, які питали чи нема чого поїсти, чи попити; їм дали сухарів та води.

Беніта не верталась до притомности. Якийсь жорстокий пасажир, що сперся на неї своїми ногами, сказав, що вона безумовно вже не жива, що через се він розумно пропонує викинути її з човна, і зробити легше катер.

„Як що ви, пане Бейстен, вкинете сю жінку в воду живу або мертву, се, все їдно", сказав Томсон з недоброю нутою в голосі, „то вам доведеться піти за нею. Не забувайте, хто її приніс сюди і як він загинув".

Бейстен втих. Томсон підвівся і почав оглядати обрій. Знenацька він нахилився до матроса, що сидів поруч із ним, і щось йому сказав на вухо. Той теж устав, подивився і кивнув головою.

„Се пароплав з другого пароплавства", сказав Томсон, і пасажири, обернувши свої голови праворуч, побачили, що далеко на горізонті видніється служка диму. Томсон дав команду і зразу-ж забілів невеїничкий шматок вітрила, до якого ще принязали відривок білого полотна; взялися за весла. Катери ще раз рушив вперед, направляючись наліво, навперері кораблю.

Пароплав плив як скажений, а катер, якому треба було ще проплисти кілька миль, не насмілювався напясти через вітер ще шматка вітрила. За пів години пароплав був уже проти катера, а від нього все-ж таки було ще дуже далеко до пароплаву. Напяли ще трохи вітрила, і поїхали як тільки можна було швидко. Нароплав йшов повз них на протязі яких трьох миль і невимовний відчай хапав усіх за серце. Але голова — Томсон, ні на кого не звертаючи уваги, розібрався, скинув свою білу сорочку, в якій він перед тим танцював і звелів матросови привязати її до весла і махати нею в повітрі.

Але пароплав плив далі; та ось вони почули згук сірени і зобачили, що він повертає.

„Нас побачили", сказав Томсон. „Дякуйте всі богови, бо вітер буде ще більший. Геть вітрило; воно вже нам не потрібне.

За пів години, катер з великою обережністю, бо вітер таки справді дужчав і вода почала хлюпати в човен, був привязаний до канату, кинутого з „Касля", пароплаву на три тисячі тонів, що йшов до Наталю. Після сього з грюкотом спустилася драбина і дужі матроси, стоючи на спідній платформі, по черзі забирали з катера тих, які ще так недавно стояли на порозі иншого світу. Останнього забрали Томсона, передостання йшла Беніта, яку, коли настала її черга, довелося обмотати віръовкою.

„Вона ще жива?" — спитав офіцир на платформі, поглянувши на її нерухоме тіло.

„Не знаю. Але думаю, що ще жива", — відповів Томсон. — „Попрохайте вашого лікаря".

І Беніту абережно понесли на гору.

Човна хотіли покинути, але Томсон повстав проти сього, і в решті решт витягли на верх і катер. Тим часом новина облетіла усі кутки „Касля", і на поклад повибігали усі пасажири деякі напівроздягнені, щоб привітати врятованих.

„Я не пю нічого", сказав Томсон, після того, як він в недовгих словах відлепортував капітанови „Касля" про те що сталося, — „але як би хто почастував мене „віски" з содовою водою, тоя -б йому таки подякував".

(Дальше буде).

БАНДИТИЗМ В КАТЕРИНОСЛАВІ

Харківський „Комуніст" повідомляє:

„В Катеринославі співробітниками Ґуберніяльного розшуку арештовано шайку бандитів в кількости 12 осіб.

Підчас обшуку знайдено велику скількість награбованого в ріжних місцях майна, а такою зброю".

ЗБИРАЙТЕ, ВІДСИЛАЙТЕ І ОГОЛОШУЙТЕ НЕГАЙНО УСІ ЖЕРТВИ НА ГОЛОДУЮЧИХ!

НАЩО РОСЛИНІ КВІТ?

Кожен знае що з квітки робиться опісля овоц або яке зернятко. Як же це робиться? Щоб цього дізнатися, треба попереду знати, з чого і як зложена квітка. Алеж квітки не всі однакові: в одніеі рослини такі, а в другої инші, се-б-то зложені вони не з однакових часток. То возьмім таку квітку, у котрої були-б всі потрібні її часдки, наприклад, вишневу квітку, та й подивимось на неї, або хоч тільки згадаймо, з чого вона зложена. Зісподу її побачимо кружальце зелененьких листочків; воно зветься чашечкою, бо в ній сидять всі инші частки квітки, мов би то справді у чашечці; зверху цієї чашечки — кружальце біленьких листочків, це — віночок квітки. потім, саме в осередку її — кашка. Приглядівшись до цієї кашки гарненько, ми побачимо з краю її з двадцятеро біленьких ниточок з жовтенькими головочками, а в середині — неначе зеленький стовпчик на горбочку; ті біленькі ниточки звуться тичечками, а зеленький сдовпчик на горбочку — маточкою, котра справді стае рослині ніби-то за матір, бо з неї саме нарожуеться насіння, котрим розводиться всяка рослина.

Колиж так, коли овоц та насіння виростають тільки з цієї частки квітки, то навіщож її инші частки: чашечка, віночок та титечки? Правда, що овоц виросдае з маточки, але дізналися, що без тичечок його ніколи не вродить, і справді: коли повисмикувати в квітках вишні або якого иншого овоцного дерева всі тичечки, тоді овоцу напевне не буде, хоч квітки ці з своїми маточками ще довго житимуть опісля. Але це стаеться тільки тоді, коли поблизу цього дерева не буде другого такого-ж, а як буде, то овоцу хоч і не багато, а таки вродить. Чомуж до так? Кожен бачив той жовтенький квітовий пил, котрого иноді такого багато натрушуеться в середині квітки, що часом як нюхнеш і добре, то він навіть і до носа пристане; або теж: коли підеш по такому зіллі, котре саме в цвіту, наприклад, по споришу, лободі або иншому, то й чоботи стануть від його зовсім жовті. Звідки-ж береться цей пил у вкітці? Придивившись до неї добре, ми зараз побачимо, що береться він саме з тих жовтеньких або часом і червоненьких головочок, котрі завжди бувають на тичечках квітки. Спершу, поки квітка ще молоденька, квітовий пил міститься в середині тих головочок. колиж вона зовсім вже розівьеться, тоді головочки тріскаються і він висипаеться звідти та й натрушуеться у квітці. Цей саме пил і потрібний дуже на те, щоб з маточки квітки уродився овоц; учені люди догляділись що коли він, висипавшись, втрапить саме на вершечок маточки, тоді овоц зародиться, колиж ні, тоді овоцу не буде.

Тепер ми вже знаемо, чому з квітки нічого не вродиться, коли повиривати всі тичечки, а поблизу неї не буде другої такоїж квітки. А чомуж вона вродить тоді, коли поблизу неї буде друга така ж квітка та тільки не понівечена, а з своїми тичечками? Тому, що квітовий пил легесенький, — от він здмухнеться вітром з тичечок другої квітки, перелетить до першої, пристане до вершечка її маточки, та з того й зародиться овоц. Тепереньки легко зрозуміти, чому то не багато родиться овоцу або хоч якої пашні тоді, коли що-дня йтимуть доцці саме в ту пору, як овоцне дерево цвіте або пашня красуеться, — тому, що тоді доц змиватиме той пил, і він вже не перелетить, куди йому треба то й овоцу не зароде. От через це коли трапиться поливати огородину саме в той час, як вона цвіте то треба робити це обережно: не поливати самого цвіту а тільки землю під нею щоб не змивати квітового пилу, без котрого цвіт нічого не вродить. А чи не здмухне ж вітер того пилу з маточки? Ні, не здмухне, бо вершечок маточки завжди такий лепкенький, що той пил добре пристае до його та й держиться там. Тільки от у велику засуху, коли все починае сохнути та коли й вершечки маточок стають зовсім сухі, — тоді справді трапляеться, що той квітовий пил на їх не вдержуеться та й розлітаеться даремно в повітрі, — тоді теж не багато вродить. То, виходе, краще, коли в ту пору, як все цвіте та красуеться, не буде ні дуже сухо, ні дуже мокро; тоді справді, як зауважили, кожна рослина більше родить чи насіння, чи овоцу.

Тепер ми вже добре знаемо, нащо квітці титечки. А навіщо ж їй чашечка та віночок? Вони захищають титечки та маточку у той час, коли ті ще молоденькі та ніжні; і справді: спершу, як тільки квітка виткнеться, чашечка та віночок так щільно обгортають осередкову кашку своїми листочками, ніби неНька обгортае пелюшками своїх діток щоб вони не змерзли малі; або хоч і на ніч: тоді теж у деяких ніжніших квіток вони так згортаються, що зовсім покривають ту кашку, не даючи їй занапаститись удосвіта, коли звичайно холодніше. Прокинеться ж сонечко, вони зараз розпукуються й роблять тій кашці такий тепленький захисток, що вона в тих суточках ще краще огріваеться та кохаеться на сонці; або теж коли почне хмаритись, — вони й тоді зараз згортаються, щоб-то захистити кашку від негоди та так, що иноді в полі, куди в таку добу не поглянеш, а ні однісенької квітки не побачиш; потім, дивись, скоро прогляне сонечко, — вони зараз де й візьмуться, що й місця того не пізнаеш, наче-б-то зовсім друге поле стало.

Але з віночка ще й иншу користь рослина мае. Квітовий пил переноситься на маточки вітром; а якже тоді, коли вітру нема? Тоди це робить усяке комаство, котре завжди нишпорить в квітках: посидить на одній, потім майне до другого та так і далі цілісенький день, не вгаваючи. Нишпорячи там, вони й той пил натрусюють на маточки, а як до того ще деякі з їх волохатенькі собі, наприклад, пчоли та метелики, то вони, перелітаючи, ще й з собою набірають того пилу та й витрусюють його на маточки другої квітки. А як же комаство вбачае квітки? От-тут-то й стае в пригоді той віночок: він так ясно розмальований і такий звичайно пахучий, що всяка комаха хоч і здалеку, а побачить його, або нюхом почуе та й прилетить до квітки, щоб знайти там той солодкий сік, котрий їх туди принажуе. То й виходе, що квітки такі гарні, червоні, жовті, рожеві та инші, та такі запашні не на те, аби нам милуватися ними, а на потребу самої рослини, щоб принажувати до неї те комаство, котре стае їй у великій пригоді, переносячи квітовий пил одніі квітки на маточки другої.

Але, що не кажи, а все ж чашечка та віночок не такі потрібні, як кашка, бо без неї нічого не вродиться. Тим-то ми й бачимо, що иноді квітка і без їх буває: в квіточках наших лісових дерев, наприклад, частійше зовсім немае віночка; тим-то їх і не знати добре на дереві, опріч липини та кленини та ще деяких, котрі мають в своїх квіточках і віночки; в квіточках жалкої кропиви, лободи, ширици теж нема віночків. Иноді ж не буває чашечки, а тільки самий віночок, якот у гречки, сон-трави та инших, а то ще й таке трапляеться, як-от на маку: спершу у квітці, поки вона не розпукалась все є, а як розпукаеться тоді чашечка зараз спадае і зостаеться самий віночок. Є ж і такі в котрих зовсім не буває ні чашечки, ні віночка, а тільки самі тичечмі тичечки та маточки якіїжя. ки та маточки як-от на ясені або на сосні та ялині квіточки котрих звичайно збіраються купками зверху або зісподу гилочок. У подорожника, де цілий колосок квіточок, здаеться теж нічого немае опріч самої кашки, але це тільки так здаеться через те, що віночки та чашечки їх зовсім бліді та малесенькі, а тичечки та маточки дуже великі, — от тих і не знати.

BRIDGEPORT, CONN.

Заходом спів.-драм. Кружка „Бандурист" при укр. гр.-кат. церкві Покрови Пресв. Богородиці в Bridgeport, Conn., відбудеся дуже гарне велике представлення **В НЕВОЛІ ТЕМНОТИ**, комедія з життя українсько-американського народа у 3-х актах, **в неділю, 6-го серпня 1922 р. в церковній гали, 34 Beach St.** Початок о год. 7-мій веч. Ціни місць 50 і 35 центів. — Дорогі Родимці! Наколи Ви хочете відпровадити вечер весело і насміятись до волі, то просимо прибути як найчисленнійше на це гарне представлення. Весь чистий дохід на Укр. Греко-Кат. Церков. — **Комітет.** 176-78

CARTERET, N. J.

Бр. св. Вмч. Димитрія від. 24 Провидіння, устроює перший **ВЕЛИКИЙ ПІКНІК в неділю, 6-го серпня (авгуcта) с. р. на East Rahway** у ліску. Початок точно о годині 1-шій пополудни. Музика буде грати знаменито українські й анґлійські танці. На сей пікнік всіх Українців і Українок як місцевих так і з околиці запрошуеся як найчисленнійше. За добру забаву ручить — **Комітет.** 176-178

СКАЖЕНИНА ВИЛІЧИМА?

Урядовий орґан Американського Медичного Товариства пише в послідним числі, що собача скаженина вилічима недуга. Вилічити її можна при помочи щеплення псів.

На доказ сього твердження автор статті подае факти, що сим способом винищено зовсім недуґу в кількох округах Злучених, Держав, де вона появила ся серед усіх просто псів. сього року, приміром, скаженина кинулася була серед собак стейтів Конектикат та Месечузетс, де від скаженини терпіли відтак десятки людий та звірят, покусаних псами. Лікар-автор звертае увагу, на цікавий факт, що лікарі все вживали щеплення проти скаженнини для лічення людий, а ніколи не вживали його для лічення собак. Він радить містам видавати закони про примусове щеплення всіх собак проти скаженини. Тоді не буде скажених псів, як нині нема людий, хорих небезпечно сею страшною колись недугою, віспою.

ПОЖАР ВІД ПАПІРОСКИ.

В колорадськім місті Ґренд Велі, відомім з нафтових покладів, пожар знищив цілий „блок" домів, що представляють вартість понад 100,000 долярів.

Причиною пожару мае бути недокурок папіроски.